

INCLUSIVE EDUCATION IN EYES OF PARENTS OF JUNIOR PUPILS

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА ОЧИМА БАТЬКІВ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

H. P. Kaidalova

*post-graduate student**Lesya Ukrainka Eastern European National University
Vynnychenka str., 30, Lutsk, Ukraine, 43025*

Г. П. Кайдалова

*аспірант,**Східноєвропейський національний університет імені Л.Українки
вул. Винниченка, 30, м. Луцьк, Україна, 43025*

The article examines parent's attitude of healthy children to inclusive education and coeducation with children with special needs. Both parents of children with special needs and parents of other children need help and support.

Keywords: inclusive education, inclusion, junior pupils, parents, children with special needs.

Стаття присвячена проблемі ставлення батьків здорових дітей до інклюзивної освіти, а саме спільного навчання із дітьми з особливими потребами. Окрема увага акцентується на тому, що підтримка необхідна не лише батькам дітей зазначеної категорії, але й іншим сім'ям також.

Ключові слова: інклюзивна освіта, інклюзія, молодші школярі, батьки, діти з особливими потребами.

Актуальність дослідження. Останніми роками помітно погіршилась демографічна ситуація у нашій країні, коли, в той же час, тенденція у народженні дітей з різними видами порушень дещо збільшується. Цьому сприяє ряд причин, що потребують своєчасного вирішення. Нові шляхи й нестандартні підходи, цікаві ідеї молодих науковців допоможуть ближче підійти до розв'язання даної проблеми. Одним із таких напрямів є інклюзивна освіта.

Інклюзивна освіта покликана забезпечити якісну освітою усі, без винятку, версти населення. Вона не звертає увагу на показники здоров'я людини, їй більш важливе питання забезпечення освітою, створюючи сприятливі умови для навчання та виховання особистості. Розширення зони дії інклюзії, її впровадження серед великої кількості населення допоможе вирішити питання, що існувало завжди, якому, проте, не завжди була приділена увага або ж котре відходило на другий план. Це нерівність прав людей, що мають порушення різного характеру по відношенню до здорових людей. Певне число громадян притримується думки, що даній категорії населення краще існувати окремо від інших, в тому числі і навчатися. Всі довкола з роками звалили до цього, ось чому вирішити проблему відразу практично неможливо. Це потребує копіткої праці й багато часу, аби змінити світогляд одних та переконати інших щодо існування поряд із людьми з особливими потребами.

Інклюзивна освіта – це те, чого потребує сучасне суспільство. Задля ефективності результатів її запровадження необхідна спільна співпраця держави, навчальних закладів, педагогічного колективу і звичайно ж батьків як здорових дітей, так і тих, чиї діти мають певні порушення.

Проблему дитячо-батьківських відносин у сім'ї, що виховує дитину з відхиленнями у розвитку, частково представлено у працях Т. Богданової, Б. Корсунської, Н. Мазурової, Е. Мاستюкової, А. Московіної, А. Маллера, А. Смирнової, А. Співаковської, Л. Шипіциної та ін. [3]. На думку Д. Петровської, Т. Мішина, А. Захарова, Д. Ісаєва, Т. Пирожено, І. Бех вирішальним фактором, що впливає на формування та розвиток особистості, поведінку дітей з особливими освітніми потребами є тісна співпраця між родиною і педагогами, психологами, лікарями тощо [2].

Мета статті – проаналізувати ставлення батьків молодших школярів до спільного навчання їх дітей в умовах інклюзії, визначити його позитивні та негативні сторони.

Виклад основного матеріалу. В останні роки, зважаючи на впровадження інклюзивного навчання, що передбачає залучення батьків, як активних учасників навчально-виховного процесу, в теорії та практиці педагогічної науки виникла необхідність актив-

ного вивчення сім'ї, яка виховує дитину з особливими потребами. Фахівців цікавлять питання не лише формування у дітей нових умінь та навичок, вони розглядають сім'ю як основний стабілізуючий фактор адаптації дитини. Саме з власної сім'ї дитина виносить у доросле життя перші уявлення про морально-людські цінності, норми поведінки, характер взаємовідносин між людьми. В сім'ї діти не лише наслідують близьких, орієнтуються на їхні соціальні та моральні установки. Тому психологічна зрілість батьків, їхні ідеали, досвід соціального спілкування найчастіше мають вирішальне значення в розвитку дитини [1, с. 60].

Впровадження інклюзивної освіти у загальноосвітні навчальні заклади є процесом дружньої взаємодії учасників навчального процесу. Батьків дітей з особливими потребами теж можна віднести до члена навчальної команди, адже вони, як ніхто інший, захищені у навчанні своєї дитини поряд із здоровими однолітками. Також вони представляють інтереси своїх дітей, набираються нового досвіду та нових знань, діляться своїми думками та поглядами у питаннях навчання і виховання із педагогами навчального закладу. Все це працює на дитину і тільки заради неї. Завдяки власній практиці, батьки уже в змозі давати рекомендації іншим батькам, можуть підказувати у вирішенні тих чи інших питань.

Молодші школярі з особливими потребами та їх батьки – це одна сторона навчального процесу і ним, в свою чергу, приділяється особлива увага. Проте є й інші діти, їхні батьки, реакція яких на спільне навчання в умовах інклюзії неоднозначне. Це пов'язано з тим, що не всі розуміють необхідність цього навчання. Для батьків здорових дітей пріоритетнішим є звичайне навчання дитини, її досягнення та успіхи в окремих предметних галузях, тоді як для батьків учнів зазначеної категорії важливішим є не стільки навчання, скільки процес соціалізації, адаптації до інших дітей та людей зокрема.

Варто зазначити, що спільне навчання є корисним як для одних, так і для інших. Для здорових дітей – це вміння спілкуватися, знаходити спільну мову із людьми, що мають порушення у розвитку. Для школярів раніше згаданої категорії – це можливість знайти друзів, однодумців; можливість проявити себе, показати власні сильні сторони на рівні та поряд з іншими.

Ні для кого не секрет, що батьки дбають про добробут власних нащадків і є прикладом для них. Проте їх погляди не завжди мають позитивну сторону, інколи дитина на підсвідомому рівні повторює дії старшого, не думаючи про правильність власних дій. Так, приміром, у класі знайдуться батьки, котрі не повністю задоволені подібному навчанню, переконуючи себе в тому, що їх дитині краще навчатися у середовищі здорових однолітків, спільне

навчання не приносить жодних результатів, що й означає його малоефективність. Власні погляди батьків передаються дітям, а це в свою чергу створює ще більші труднощі у спілкуванні та взаємній співпраці.

Батьки дітей з особливими освітніми потребами стикаються з явищем неприйняття своєї дитини класом та відповідно важким емоційним станом дитини, яка виборює своє право на навчання. В таких випадках батьки почуваються невпевнено [2]. Серед труднощів та причин негативного ставлення батьків до навчання в умовах інклюзії є, перш за все, необізнаність. Інклюзія, як нове поняття в освіті, невідоме багатьом. Незнання перетворюється у власну точку зору, в результаті чого й виникає негативне відношення не лише до спільного навчання, але й до дітей з особливими потребами та їх батьків в цілому. Ще однією з причин можна виділити нав'язування чужих переконань. В даному випадку чужі погляди відграють більшу роль, аніж власні, при цьому абсолютно байдуже, наскільки вони правильні чи правдиві.

Звертаючи увагу на негативні чинники, можна, поряд з ними, виділити й позитивні. По-перше, реалізовується головна мета інклюзивної освіти, що являє собою включення дітей з певними

видами порушень в активне життя суспільства, а саме школи. По-друге, налагоджені стосунки між дітьми втілюють у життя ще й мету навчального процесу – створення учнівського колективу, що здатен співпрацювати та взаємодіяти.

Втім батьки, як і будь-яка ланка, дотична до інклюзії, потребують відповідної підтримки і допомоги, що безумовно, підвищить у цьому їхню роль. Обов'язковим є отримання батьками широкого спектру послуг аби надати їм можливість стати компетентними захисниками прав своїх дітей, для подальшого використання цих навичок у відстоюванні права дитини на рівний доступ до якісної освіти, забезпечення економічної та соціальної незалежності дітей у майбутньому [1, с 65].

Висновки. Впровадження інклюзивної освіти у широкі заглиби має свої нюанси, вирішення яких можливе завдяки спільній діяльності. Не лише вчителі, вихователі, але й батьки як дітей з особливими потребами, так і здорових школярів повинні брати активну участь у навчанні та вихованні. Допомоги потребують і одні, й інші. Лише завдяки спільним зусиллям можливо облаштувати добробут підростаючих поколінь.

Література

1. Колупаєва А. А., Савчук Л. О. Діти з особливими освітніми потребами та організація їх навчання. Видання доповнене та перероблене: наук.-метод. посіб. / А. А. Колупаєва, Л. О. Савчук, К.: Видавнича група «АТОПОЛ», 2011. – 274 с.
2. Лупінович К. Роль батьків у залученні дітей з особливими освітніми проблемами в інклюзивний освітній простір [Електронний ресурс] / К. Лупінович – Режим доступу до ресурсу: virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp11/1/lupinovich_kseniia.pdf.
3. Поташова И. Современные аспекты психолого-педагогической работы с семьями, воспитывающими ребенка с ограниченными возможностями здоровья [Електронний ресурс] / И. Поташова // Психологическая наука и образование psyedu.ru. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: http://psyjournals.ru/psyedu_ru/2011/n3/47082_full.shtml.

THE HISTORY OF REPUBLICAN CHILDREN SOCIAL ORGANIZATION «ATAMEKEN» AS OBJECT OF PEDAGOGICAL SCIENCE

Muhamedrahim Kursabaev

Professor University of Turan-astana, Kazakhstan

In Kazakh school №58 of Astana and International scientific conference “The Kids movement tendency on total globalization” was held by Republican childrens social organization of march 29-30, 2008, the 20th jubilee of “Atameken” programme.

In conference took part vice secretary of International Union of kids social organization (UPO-FCO) professor Frishman I.I. (RF, Moscow), the 3rd secretary of Ambassador of Japan on Kazakhstan Ms. Yamada Ikue, the director of Republican of Rods technical engineering academy Bapanova Zh.B (Kirgыз Republic, Bishkek), Vice director of school V. Kaskat, Isilcul region, Omsk Russian Federation, Vice director of Republican educational methodological center Zagainova V.I, Director of Department of education of Astana city Bimendina A.T and others.

This conference was important for changing the politics of the state and the society in the problem of children, of Kids Rights, for the new way called “sociocinetics”.

National education and upbringing Program “Atameken” appeared before the USSR’s teardown. In 1988 it was a pioneer organization, later on it became a Kids movement. Nowadays this movement in-

cludes thousands of schoolchildren of the Republic. “Atameken” offered to rename “pioneer’s room” into “Headquarters of Atameken”, and pioneer leaders into talimger’s “oktyabryats into baldirgan’s, pioneers into ulan’s, comsomols into miras-murager’s”

Many schools carried out regional Kuriltai “Atameken” and other organizations were made up to where new rules entering into “Atameken” were accepted. The organizations “Association of young lead-